

SLOVESO *FĪŌ*, *FIERĪ*

- *fĭō, fierĭ, factus sum*: „stát se, stávat se“
- pasivum slovesa *faciō, ere, fĕcĭ, factum*
- pouze některé tvary, ostatní doplňovány tvary slovesa *facere* nebo slovesa *esse*

Prézentní systém

	indikativ prézentu	indikativ imperfekta	indikativ futura I	konjunktiv prézentu	konjunktiv imperfekta
sg. 1.	fĭ-ō stávám se	fĭ-ē-bam stával jsem se	fĭ-am stanu se	fĭ-am at' se stanu	fiere-m stal bych se
2.	fĭ-s	fĭ-ē-bās	fĭ-ēs	fĭ-ās	fierē-s
3.	fĭ-t	fĭ-ē-bat	fĭ-et	fĭ-at	fiere-t
pl. 1.	fĭ-mus	fĭ-ē-bāmus	fĭ-ēmus	fĭ-āmus	fierē-mus
2.	fĭ-tis	fĭ-ē-bātis	fĭ-ētis	fĭ-ātis	fierē-tis
3.	fĭ-unt	fĭ-ē-bant	fĭ-ent	fĭ-ant	fiere-nt

Imperativ	2. sg.	fĭ!	staň se!
	2. pl.	fĭ-te!	staňte se!

Infinitiv prézentu

fierĭ

stávat se

Participium prézentu aktiva:

—

Gerundivum:

faciendus, a, um

ten, který má být udělán, který se má stát

Perfektní systém

	ind. pf.	ind. plpf.	ind. fut. II
sg. 1.	factus, a, um sum stal jsem se byl jsem udělán	factus, a, um eram dříve jsem se stal dříve jsem byl udělán	factus, a, um erō až se stanu až budu udělán
2.	factus, a, um es	factus, a, um erās	factus, a, um eris
3.	factus, a, um est	factus, a, um erat	factus, a, um erit
pl. 1.	factī, ae, a sumus	factī, ae, a erāmus	factī, ae, a erimus
2.	factī, ae, a estis	factī, ae, a erātis	factī, ae, a eritis
3.	factī, ae, a sunt	factī, ae, a erant	factī, ae, a erunt

	konj. pf.	konj. plpf.
sg. 1.	factus, a, um sim at' jsem se stal at' jsem byl udělán	factus, a, um essem byl bych se stal byl bych býval udělán
2.	factus, a, um sīs	factus, a, um essēs
3.	factus, a, um sit	factus, a, um esset
pl. 1.	factī, ae, a sīmus	factī, ae, a essēmus
2.	factī, ae, a sītis	factī, ae, a essētis
3.	factī, ae, a sint	factī, ae, a essent

Infinitiv perfekta:	factum, a, um esse	že se stal; že byl udělán
Infinitiv futura aktiva:	futūrum, am, um esse (fore)	že se stane; že udělá
Infinitiv futura pasiva:	factum īrī	že bude udělán
Participium perfekta pasiva:	factus, a, um	ten, který se stal; ten, který byl udělán
Participium futura aktiva:	futūrus, a, um	ten, který chce / hodlá se stát; ten, který chce / hodlá být
Supinum:	—	
Supinum II	—	

VÝZNAMY A POUŽITÍ

Významy:

- „stát se, stávat se (někým, něčím, nějakým)“
- „být dělán“, tj. pasivum slovesa *faciō, ere*
- „stát se, přihodit se“

„Stát se někým, něčím, nějakým“: **substantivum** nebo **adjektivum**, které vyjadřuje kým, čím nebo jakým se podmět stává, **se shoduje s podmětem** (x v češtině je jméno obvykle v 7. pádě).

Amīcus meus magister bonus est.

Můj přítel je dobrým učitelem.

Amīcus meus magister bonus fit.

Můj přítel se stává dobrým učitelem.

Sciō amīcum meum magistrum bonum esse.

Vím, že můj přítel je dobrým učitelem.

Sciō amīcum meum magistrum bonum fierī.

Vím, že se můj přítel stává dobrým učitelem.

„Stát se, přihodit se“: pouze ve **3. osobě singuláru** nebo **plurálu**, např.

hoc saepe fit

to se často stává

haec aliter facta sunt

to se stalo jinak, tyto věci se staly jinak

Složeniny slovesa *faciō*

Pasivum *faciō, ere* i jeho složenin, kde je zachován tvar **-faciō** a jejichž první složka je dvouslabičná:

pate-faciō, ere	odkryt, odhalit	pate-fīō, fierī	být odkryt, odhalen
cale-faciō, ere	ohřívat	cale-fīō, fierī	být ohříván
assue-faciō	zvykat (někoho na něco)	assue-fīō	být přivykán, zvykat si

Složeniny s **-ficiō** místo *-faciō* (obvykle s jednoslabičnou předponou): **pravidelné pasivum** podle vzoru *capiō*:

cōn-ficiō, ere	dokončit	cōn-ficior, cōn-ficī	být odkryt, odhalen
af-ficiō, ere	opatřit (někoho něčím)	af-ficior, af-ficī	být opatřen čím
ef-ficiō, ere	způsobit	ef-ficior, ef-ficī	být způsobován

SLOVESA MEMINĪ, ŌDĪ

- *meminī, meminisse* „pamatovat si“, *ōdī, ōdisse* „nenávidět“
- tvary od perfektního kmene s významem časů a způsobů od kmene přítomného

Indikativ perfekta			
sg.	1.	memin-ī pamatuji se	ōd-ī nenávidím
	2.	memin-istī	ōd-istī
	3.	memin-it	ōd-it
pl.	1.	memin-imus	ōd-imus
	2.	memin-istis	ōd-istis
	3.	memin-ērunt	ōd-ērunt
Indikativ plusquamperfekta			
sg.	1.	memin-eram pamatoval jsem si	ōd-eram nenáviděl jsem
	2.	memin-erās	ōd-erās
	3.	memin-erat	ōd-erat
pl.	1.	memin-erāmus	ōd-erāmus
	2.	memin-erātis	ōd-erātis
	3.	memin-erant	ōd-erant
Indikativ futura II			
sg.	1.	memin-erō budu si pamatovat	ōd-erō budu nenávidět
	2.	memin-eris	ōd-eris
	3.	memin-erit	ōd-erit
pl.	1.	memin-erimus	ōd-erimus
	2.	memin-eritis	ōd-eritis
	3.	memin-erint	ōd-erint
Konjunktiv perfekta			
sg.	1.	memin-erim ať si pamatuji	ōd-erim ať nenávidím
	2.	memin-eris	ōd-eris
	3.	memin-erit	ōd-erit
pl.	1.	memin-erimus	ōd-erimus
	2.	memin-eritis	ōd-eritis
	3.	memin-erint	ōd-erint
Konjunktiv plusquamperfekta			
sg.	1.	memin-issem pamatoval bych si	ōd-issem nenáviděl bych
	2.	memin-issēs	ōd-issēs
	3.	memin-isset	ōd-isset
pl.	1.	memin-issēmus	ōd-issēmus
	2.	memin-issētis	ōd-issētis
	3.	memin-issent	ōd-issent

	Infinitiv perfekta		
		memin-isse pamatovat si	ōd-isse nenávidět
	Participium futura		
		—	ōsūrus, a, um (ten), který hodlá nenávidět
Imperativ			
sg.	2.	memen-tō pamatuj!	—
pl.	2.	memen-tōte pamatujte!	—

SLOVESO COEPI

- tvary od perfektního kmene s perfektním významem

- v přítomném systému sloveso *incipiō, ere* „začínat“

ind. pf.:	<i>coepī</i> „začal jsem“, <i>coepistī, coepit, coepimus, coepistis, coepērunt</i>
ind. plpf.:	<i>coeperam</i> „dříve jsem začal“, <i>coeperās, coeperat, coeperāmus, coeperātis, coeperant</i>
ind. fut. II:	<i>coeperō</i> „až začnu“, <i>coeperis, coeperit, coeperimus, coeperitis, coeperint</i>
konj. pf.:	<i>coeperim</i> „ať jsem začal“, <i>coeperis, coeperit, coeperimus, coeperitis, coeperint</i>
konj. plpf.:	<i>coepissem</i> „byl bych začal“, <i>coepissēs, coepisset, coepissēmus, coepissētis, coepissent</i>
inf. pf.:	<i>coepisse</i> „že začal“
inf. fut.	<i>coeptūrum, am, um esse</i> „že začne“
ptc. pf.:	<i>coeptus, a, um</i> „započatý, (ten), který začal“
ptc. fut.:	<i>coeptūrus, a, um</i> „(ten), který chce / hodlá začít“

SEMIDEPONENTNÍ SLOVESA

Slovesa deponentní pouze v perfektním systému

audeō, ēre	odvázat se	ausus, a, um sum	odvázil jsem se
fidō, ere	důvěřovat	fisus, a, um sum	důvěřoval jsem
cōnfidō, ere	důvěřovat	cōnfisus, a, um sum	důvěřoval jsem
diffidō, ere	nedůvěřovat	diffisus, a, um sum	nedůvěřoval jsem
gaudeō, ēre	radovat se	gavisus, a, um sum	zaradoval jsem se
soleō, ēre	mít ve zvyku (něco dělat)	solitus, a, um sum	měl jsem ve zvyku
taedet, ēre (mē)	hnusit se (mi)	pertaesum est (mē)	zhnusilo se (mi)

Slovesa deponentní pouze v přítomném systému

revertor, revertī	vracet se	revertī	vrátil jsem se
--------------------------	-----------	----------------	----------------

- participium perfekta *reversus, a, um* s aktivním významem „(ten), který se vrátil“
- participium futura aktiva *reversūrus, a, um* „(ten), který se hodlá vrátit“